

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie máj 2014

III. senát

Nálezy:

spisová značka	III. ÚS 507/2013
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	29. mája 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľke v procesnom postavení žalovanej bola v občianskom súdnom konaní rozsudkom krajského súdu ako súdu prvostupňového uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 19 763,50 € z titulu náhrady skutočnej škody a ušlého zisku, ktoré vznikli v dôsledku trestného činu sťažovateľky. Sťažovateľka bola v trestnom konaní právoplatne uznaná za vinnú zo spáchania trestného činu sprenevery na tom skutkovom základe, že ako spoločníčka žalobcu, ktorý bol verejnou obchodnou spoločnosťou, v rozpore so spoločenskou zmluvou a bez vedomia a súhlasu druhej spoločníčky predala technologické zariadenie patriace žalobcovi svojmu manželovi a ako zodpovedná osoba za žalobcu neodvádzala Sociálnej poisťovni za zamestnancov príslušné odvody, ktoré im boli zrazené z ich mzdy a tieto peňažné prostriedky si prisvojila. Žalobcovi tak vznikla škoda v hodnote predaného technologického zariadenia a tiež škoda vo výške vyčíslených nedoplatkov na poistnom do Sociálnej poisťovne a ich príslušenstva vo forme penále za omeškanie s úhradou poistného (tieto nedoplatky a penále boli sčasti vymožené v exekučnom konaní). Pokiaľ ide o ušlý zisk, tento bol spôsobený konaním žalobkyne, ktorá okrem vyššie uvedeného predaja technologického zariadenia podnikla aj ďalšie kroky s cieľom fakticky odovzdať listiny a veci potrebné na podnikanie jej manželovi, dala za žalobcu výpovede jeho pracovníkom a podnikla v mene žalobcu aj príslušné kroky voči obchodným partnerom žalobcu s cieľom umožniť jej manželovi pokračovanie v podnikaní v rovnakom predmete podnikania ako žalobca, a to v priestoroch žalobcu a s technologickým zariadením patriacim tretej osobe. Správaním žalovanej bola znemožnená podnikateľská činnosť žalobcu. Výška ušlého zisku bola určená znaleckým posudkom podľa údajov o hospodárení žalobcu za rok 1995.</p> <p>Proti predmetnému rozsudku podala vo výroku o povinnosti na zaplatenie dlžnej sumy sťažovateľka odvolanie, v ktorom si tiež podľa ust. § 98 OSP proti nároku žalobcu uplatnila na započítanie nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré malo na strane žalobcu vzniknúť tým, že bez právneho dôvodu užíval nehnuteľnosti, ktoré boli sčasti v bezpodielovom spoluvlastníctve sťažovateľky a jej manžela.</p> <p>Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako odvolací súd na základe odvolania sťažovateľky napadnutý výrok rozsudku krajského súdu potvrdil a súčasne neprihliadal na započítanie pohľadávky zo strany sťažovateľky, a to s odkazom na § 216 ods. 1 OSP.</p> <p>Proti rozhodnutiu najvyššieho súdu podala sťažovateľka ústavnú sťažnosť, v ktorej namietala, že najvyšší súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia riadne nezaoberal jej odvolacími námietkami a tým porušil jej základné právo na súdnu ochranu, ktoré je</p>

	<p>zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). Odvolacie námietky sťažovateľky spočívali v tvrdení, že v konaní nebola jednoznačne preukázaná jej zodpovednosť za vzniknutú škodu a tiež, že bola nesprávne určená samotná výška škody, keď v prípade zaplattenia poisťného do Sociálnej poisťovne išlo o splnenie zákonnej povinnosti žalobcu a teda k úhrade tejto sumy by došlo bez ohľadu na trestný čin sťažovateľky. Sťažovateľka tiež nesúhlasila s určením jej zodpovednosti za ušlý zisk pokiaľ ide o marenie podnikateľskej činnosti žalobcu a určením výšky ušlého zisku na základe znaleckého posudku, vzhľadom na zmenu pomerov od roku 1995.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy).</p> <p>Ústavný súd vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy konštantne zdôrazňuje, že toto právo zahŕňa aj právo na odôvodnenie rozhodnutia, ktoré má podať jasne a zrozumiteľne odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.</p> <p>Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu v otázke protiprávneho konania sťažovateľky a príčinnej súvislosti medzi ním a vznikom škody namietala sťažovateľka pre nedostatok odôvodnenia vo vzťahu k jej odvolacím námietkam.</p> <p>Z obsahu odôvodnení sťažovateľkou predložených súdnych rozhodnutí i z obsahu odôvodnenia jej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka bola právoplatne uznaná vinnou zo spáchania trestného činu sprenevery podľa § 248 ods. 1 a 2 Trestného zákona, a to práve na podklade jej správania v pozícii spoločníčky žalobcu pri zabezpečovaní realizácie odvodových povinností žalobcu. Sťažovateľka však bola toho názoru, že právoplatný odsudzujúci trestný rozsudok neznamená, že by „bola krátila tieto finančné prostriedky a ponechala si ich pre seba a použila pre svoju potrebu“.</p> <p>Podľa § 135 ods. 1 OSP je v civilnom súdnom konaní súd okrem iného viazaný aj rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal. Viazanosť civilného súdu sa tak prejavuje vo vzťahu k všetkým znakom skutkovej podstaty konkrétneho trestného činu. Inými slovami, v civilnom konaní si konajúci súd nemôže urobiť úsudok o tom, či boli naplnené znaky skutkovej podstaty určitého trestného činu.</p> <p>Podľa § 248 ods. 1 Trestného zákona kto si prisvojí cudziu vec, ktorá mu bola zverená, a spôsobí tak na cudzom majetku škodu nie nepatrnú, potresce sa... Podľa § 248 ods. 2 Trestného zákona odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky alebo zákazom činnosti alebo peňažným trestom sa páchatel potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 škodu nie malú.</p> <p>Z citovaného ustanovenia je zrejmé, že objektívna stránka trestného činu sprenevery je daná okrem iného prisvojením si cudzej veci. Následkom takeého protiprávneho konania musí byť vznik škody (... a spôsobí tak na cudzom majetku škodu...). Ak teda okresný súd v trestnej veci právoplatne rozhodol o tom, že sťažovateľka spáchala trestný čin sprenevery, potom záväznosť jeho rozsudku pre súdy v civilnom konaní podľa § 135 ods. 1 OSP znamená aj záväznosť v otázke naplnenia objektívnej stránky skutkovej podstaty predmetného trestného činu, teda existencie protiprávneho konania sťažovateľky, vzniku škodlivého následku a príčinnej súvislosti medzi nimi.</p> <p>Ak za daných okolností krajský súd i najvyšší súd v konaní o náhradu škody vychádzali zo skutkových a právnych záverov plynúcich zo súvisiacej trestnej veci, nemožno podľa názoru ústavného súdu ich postoju nič vyčítať, pretože podľa § 135 ods. 1 OSP závery z trestného konania boli civilné súdy povinné rešpektovať. Uvedený záver by dokonca platil aj v prípade, že by sa v civilnom sporovom konaní krajský súd a najvyšší súd so závermi z trestnej veci nestotožňovali.</p> <p>Námietky sťažovateľky vo vzťahu k odôvodneniu napadnutého rozsudku v časti týkajúcej sa protiprávnosti jej konania a existencie príčinnej súvislosti smerujúcej od jej protiprávneho konania ku vzniku škody preto ústavný súd vyhodnotil ako nedôvodné.</p> <p>Druhý okruh sťažovateľkiných námietok proti odôvodneniu rozsudku najvyššieho súdu možno rozdeliť do dvoch častí.</p> <p>1. Sťažovateľka namietala, že v okolnostiach jej prípadu nemožno považovať za škodu</p>

tú časť majetkovej základne žalobcu, ktorá by na podklade splnenia žalobcovej verejnoprávnej povinnosti platiť daň a poistné za každých okolností musela opustiť vlastnícku sféru žalobcu.

Krajský súd ako súd prvého stupňa v predmetnej čiastkovej otázke konštatoval, že, žalobca si odvodové povinnosti neplnil ani na základe vydaného výkazu nedoplatkov poistného, ktorý bol exekučným titulom. Skutočnosť, že na základe vykonateľného rozhodnutia sociálnej poisťovne bol v exekučnom konaní predaný majetok žalobcu na úhradu dlžného poistného a penále, čím sa majetok žalobcu znížil a vznikla mu škoda, tak bola podľa krajského súdu dôsledkom porušenia povinností zo strany žalovanej.

Sťažovateľka proti tomuto právnomu názoru vo svojom odvolaní nesúhlasila s výškou škody a uviedla, že v exekučnom konaní došlo k úhrade reálneho záväzku voči Sociálnej poisťovni, za ktorý zodpovedal žalobca a nie sťažovateľka, pričom bez významu nie je ani tá skutočnosť, že sa v účtovníctve žalobcu znížili o vymoženú sumu jeho záväzky.

Najvyšší súd citovaný argument sťažovateľky pri rekapitulácii prednesených odvolacích dôvodov v naratívnej časti odôvodnenia svojho rozsudku vôbec nespomenul a s predmetnou odvolacou argumentáciou sťažovateľky sa nijako nevysporiadal, iba skonštatoval, že ku vzniku škody došlo predajom hnutel'ných vecí v exekučnom konaní a že sa s vypočítanou výškou škody stotožnil.

Vznik škody je jedným zo základných predpokladov na priznanie pred súdom uplatneného nároku na jej náhradu a neoddeliteľnou súčasťou posudzovania vzniku škody je jej rozsah. Dôvody vedúce konajúci všeobecný súd k záveru o sume priznanej náhrady škody preto predstavujú podstatnú otázku, na ktorú je v rozhodnutí o uložení povinnosti nahradit' škodu potrebné odpovedať.

Z okolností posudzovaného prípadu ústavný súd vyvodzuje, že odvolacia argumentácia sťažovateľky bola spôsobilá účinne spochybnit' sumu náhrady škody priznanej žalobcovi krajským súdom ako súdom prvého stupňa. Ak totiž k exekúcii viedol exekučný titul, ktorý ukladal povinnosť zaplatiť istinu pohľadávky a aj jej príslušenstvo (penále za omeškanie s úhradou istiny), a súčasne istina predstavovala zákonný verejnoprávny peňažný nárok (odvody na povinné poistné plnenia), potom sa skutočne javí ako racionálny názor, podľa ktorého sťažovateľka identifikovaná ako subjekt zodpovedný za odvedenie konkrétnych súm môže byť zodpovedná iba za škodu v podobe príslušenstva verejnoprávnej pohľadávky. Istina by oprávnenému subjektu musela byť zaplatená za každých okolností, teda bez ohľadu na protiprávne (ne)konanie sťažovateľky.

Ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov a preto nezasahuje do skutkových a nadväzujúcich právnych úvah krajského súdu ako súdu prvého stupňa, ani najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho, a tieto nehodnotí. Skutkové a právne závery všeobecného súdu preto môžu byť predmetom preskúmania zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neutržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody .

Vyčíslená suma škody v časti súvisiacej s neplnením odvodových povinností žalobcu ako skutkový a právny záver najvyššieho súdu je však ústavným súdom z vyššie uvedeného hľadiska aktuálne nepreskúmateľná pre nedostatok dôvodov. Zásadným problémom je totiž fakt, že najvyšší súd svoj súhlasný záver o sume škody vyčíslenej krajským súdom vo vzťahu k odvolacím námietkam sťažovateľky nijako nezdôvodnil. Vzhľadom na to ústavný súd dospel k záveru, že v tejto časti napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nespĺňa kritériá kvality odôvodnenia rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré plynú zo základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy.

2. Vo vzťahu jej zodpovednosti za ušlý zisk sťažovateľka argumentovala, že najvyšší súd sa nevysporiadal s jej odvolacou námietkou, v zmysle ktorej žalobca podnikal v priestoroch patriacich sčasti do bezpodielového spoluvlastníctva sťažovateľky a jej manžela, ktorý tak mal zákonné právo vstúpiť do ich užívania. Týmto postupom preto podľa sťažovateľky nemohlo dôjsť k mareniu podnikateľskej činnosti žalobcu. Túto námietku ústavný súd považoval za irelevantnú, keďže k mareniu podnikateľskej činnosti žalobcu sťažovateľkou zďaleka nedochádzalo iba tým, že jej manžel začal priestory, v ktorých dovtedy podnikal žalobca, užívať. Sťažovateľka zjavne podnikla viacero ďalších právnych krokov smerujúcich k faktickému i právnomu zabráneniu žalobcovi v jeho podnikaní, čo vyplývalo aj z odôvodnení rozsudkov krajského a najvyššieho súdu.

Sťažovateľka ďalej v odvolaní prezentovala názor o nesprávnom spôsobe určenia sumy škody vzniknutej v dôsledku sťažovateľkinho marenia podnikateľskej činnosti žalobcu,

	<p>keď súdy vychádzali zo znaleckého posudku vyžiadaného v trestnom konaní, ktorý sa týkal ušlého zisku len za rok 1995 a okrem toho žalobca sa podľa sťažovateľky na jej úkor bezdôvodne obohatil, keď na účel svojho podnikania užíval priestory, ktoré mu nepatrili. K tejto námietke ústavný súd konštatoval, že podľa § 136 OSP konajúci súd v procese dokazovania môže výšku uplatnených nárokov určiť aj podľa svojej úvahy, a to za podmienky, že túto výšku možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami, alebo ak ju nemožno zistiť vôbec. Ušlý zisk v podnikaní je len ťažko exaktne vyčísliteľný, pretože na výsledky podnikania v reálnom čase a priestore má vplyv veľké množstvo rôznorodých faktorov. Krajský súd i najvyšší súd preto nepostupovali arbitrárne, ak za základ pre výpočet ušlého zisku pojali údaje zo znaleckého posudku viažuceho sa na rok 1995. Argumentácia bezdôvodným obohatením, ktoré malo byť započítané na sumu škody uplatnenej žalobcom proti sťažovateľke, je rovnako bez právneho významu, keďže najvyšší súd zreteľne v odôvodnení svojho rozsudku poukázal na § 216 ods. 1 OSP, podľa ktorého § 98 OSP pre odvolacie konanie neplatí, a správne zdôraznil, že táto výluka má za cieľ zabrániť porušeniu zásady dvojinstančnosti konania.</p> <p>Ústavný súd tak po vyhodnotení sťažovateľkiných námietok proti rozsudku najvyššieho súdu dospel k záveru, že tento ústavnoprávne nemôže obstať, a to z dôvodu nedostatočnosti jeho odôvodnenia v časti priznanej náhrady škody spôsobenej sťažovateľkou neplnením verejnoprávnych platobných povinností žalobcu.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy porušené bolo.</u></p> <p><u>Ústavný súd zrušil napadnutý rozsudok najvyššieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a sťažovateľke priznal právo na náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	<p>Ústavný súd SR: III. ÚS 78/07, II. ÚS 1/95, I. ÚS 13/00 ESLP: Georgidias v. Grécko z 29. mája 1997, Recueil III/1997; rozsudok vo veci Helle v. Fínsko (sťažnosť č. 20772/92) z 19. decembra 1997</p>

Nálezy – priet'ahy v konaní:

spisová značka	III. ÚS 581/2013
sudca spravodajca	Lubomír Dobřík
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	4. marca 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v trestnom konaní vedenom pre skutok kvalifikovaný ako trestný čin podvodu, ktoré sa na súde viedlo od roku 2007.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tieto základné kritériá:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by opodstatňovali záver o tom, že by daná vec bola skutkovo alebo právne náročná. 2. Správanie sťažovateľa podľa ústavného súdu nemalo zásadný vplyv na plynulosť postupu okresného súdu v trestnom konaní trvajúcim sedem rokov. 3. Ústavný súd sa zaoberal aj samotným postupom okresného súdu, ktorý považoval za neefektívny a nesústredný. Aj keď okresný súd vo veci konal, vykonal dokazovanie na početných pojednávaniach, pričom jedenkrát sťažovateľa oslobodil spod obžaloby a v dvoch prípadoch ho uznal vinným zo spáchania trestného činu, ústavný v prvom rade poukazuje na to, že predmetné konanie vedené na okresnom súde trvá už sedem rokov. Už len toto zistenie signalizuje, že postup okresného súdu v predmetnej trestnej veci nekorešponduje s obsahom základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov či jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote..

	<p>4. Ústavný súd prihladol aj na predmet konania (povahu veci) a jeho význam pre sťažovateľa. Podľa ústavného súdu je doba trestného konania po podaní obžaloby neprímerane dlhá, pričom výsledok trestného konania má zásadný význam pre sťažovateľa, pretože od neho závisí charakter spoločenských vzťahov, v ktorých sťažovateľ po jeho ukončení ocitne.</p> <p><u>Ústavný súd z uvedených dôvodov rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v predmetnom konaní porušené boli a prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi ďalej priznal finančné zadosťučinenie v sume 2 000 € a právo na náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	III. ÚS 224/2013
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	18. marca 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práv vyplývajúcich z označeného článku Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom okresného súdu v trestnom konaní vedenom pre skutok kvalifikovaný ako trestný čin podvodu.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. V predmetnej veci nebolo možné konštatovať právnu zložitost' trestnej veci vzhľadom na charakteristiku vyšetrovaného skutku, ktorý nepredstavoval žiaden mimoriadne komplikovaný právny prípad. Ústavný súd však zistil určité okolnosti opodstatňujúce čiastočnú zložitost' prerokúvanej veci po skutkovej stránke, ktorá bola daná potrebou rozsiahlejšieho dokazovania pre účely jednoznačného preukázania naplnenia subjektívnej stránky trestného činu podvodu. Táto skutočnosť však na druhej strane nemôže ospravedlniť obdobia nečinnosti okresného súdu, ktoré boli ústavným súdom zistené pri preskúmaní jeho postupu.</p> <p>2. V rámci druhého kritéria aplikovaného pri posudzovaní otázky existencie zbytočných prieťahov konania ústavný súd konštatoval, že v správaní sťažovateľa nezistil žiadne okolnosti, ktoré by signalizovali pasivitu sťažovateľa ako účastníka konania.</p> <p>3. Tretím hodnotiacim kritériom, ktorým ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa bol postup samotného okresného súdu. Pri preskúmaní posudzovaného konania boli ústavným súdom zistené obdobia nečinnosti okresného súdu v etape od 3. júla 2008 do 5. júna 2009, ďalej v období od 6. novembra 2009 do 17. septembra 2010 a krátkodobejšie obdobie nečinnosti v rozsahu štyroch mesiacov v úseku konania od 24. júla 2012 do 10. decembra 2012. V týchto obdobiach okresný súd nekonal bez toho, aby mu v tom bránila zákonná prekážka.</p> <p><u>Vzhľadom na uvedené ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy porušené bolo a prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi ďalej priznal aj právo na náhradu trov konania.</u></p> <p>Ústavný súd sťažovateľovi nepriznal finančné zadosťučinenie s prihliadnutím na skutočnosť, že okresný súd v prijatom rozsudku aplikoval judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá pripúšťa zníženie trestu z dôvodu prieťahov spôsobených súdnymi orgánmi a z dôvodu, že vec sťažovateľa bola okresným súdom meritórne rozhodnutá, aj keď nie právoplatne. Okresný súd teda vykonal všetky kroky na dosiahnutie právnej istoty</p>

	sťažovateľa a tak konštatovanie porušenia základného práva sťažovateľa je dostatočné.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	III. ÚS 579/2013
sudca spravodajca	Eubomír Dobřík
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	1. apríla 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práv vyplývajúcich z označeného článku Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom okresného súdu v dedičskom konaní, ktoré sa začalo v roku 2007.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o právnu a skutkovú zložitost' veci, ústavný súd konštatoval, že nezistil také okolnosti, ktoré by zdôvodňovali priebeh konania jeho zložitost'ou.</p> <p>2. Pri posudzovaní druhého kritéria, t. j. hodnotenia prípadných zbytočných prietahov v konaní, ústavný súd dospel k záveru, že k dĺžke posudzovaného konania podstatne neprispeli okolnosti na strane sťažovateľky.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v posudzovanej veci a poukazuje na to, že trvanie napadnutého konania je už samo osebe neprimerané. Okresný súd vykonal síce množstvo procesných úkonov, a neboli zistené dlhšie obdobia jeho úplnej nečinnosti, napriek tomu však bol postup okresného súdu neefektívny, čo vyplýva predovšetkým z toho, že uznesenie okresného súdu o potvrdení dedičstva sťažovateľke bolo po odvolaní zrušené krajským súdom. Práve neefektívna činnosť súdu pritom mala vplyv na doterajšiu dĺžku konania.</p> <p><u>Vzhľadom na uvedené ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy porušené bolo a prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietahov.</u></p> <p><u>Sťažovateľke ďalej priznal finančné zadosťučinenie v sume 1 500 € a právo na náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	III. ÚS 4/2014
sudca spravodajca	Eubomír Dobřík
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	24. apríla 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práv vyplývajúcich z označeného článku Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom okresného súdu v konaní o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktoré začalo v roku 2008.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitost' veci, ústavný súd</p>

	<p>konštatoval, že predmet konania nie je právne zložitý. Na druhej strane však uznal, že takéto spory môžu byť svojou povahou náročnejšie na dokazovanie (aj vzhľadom na znalecké dokazovanie), pričom sa vyžaduje aj zohľadnenie viacerých skutočností, ktoré vyplývajú z § 150 Občianskeho zákonníka, najmä pokiaľ ide o komplexnosť vyporiadania tohto majetkového spoločenstva. Samotnú možnú faktickú zložitost' však nemožno dávať do súvislosti s dlhotrvajúcou nečinnosťou okresného súdu.</p> <p>2. Správanie sťažovateľky ako účastníčky konania bolo druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom. Napriek tomu, že ústavný súd konštatuje sťažovateľkin aktívny prístup k súdnemu konaniu a záujem oň, nepodanie sťažnosti na prieťahy v konaní v zmysle § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bráni konštatovaniu, že jej správanie bolo primerane súčinnosťné. Podanie sťažnosti na prieťahy v konaní na okresnom súde ešte pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ústavy by totiž viedlo k urýchleniu rozhodnutia veci.</p> <p>3. Posledným kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky, bol postup samotného okresného súdu. V priebehu viac ako päťročného konania zistil ústavný súd niekoľko období nečinnosti súdu. Prvé výrazné obdobie nečinnosti trvalo takmer tri roky (2 roky a 11 mesiacov), a to od podania návrhu až po prvé pojednávanie, ďalšie od 3. apríla 2012 do 8. augusta 2013 (jeden rok a 4 mesiace), resp. v konaní sa vyskytli aj kratšie obdobia nečinnosti. Počas týchto období okresný súd sporadicky vykonával jednoduché úkony (napr. zaslanie návrhu na vyjadrenie, zaslanie tlačiva na dokladovanie pomerov účastníkov).</p> <p>Ústavný súd zároveň poukazuje na neefektívny postup okresného súdu v procese ustanovovania súdneho znalca, v dôsledku ktorého musel viac ako po jednom roku a piatich mesiacoch meniť svoje uznesenie o ustanovení znalca, čím tiež spôsobil zbytočný prieťah v konaní.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené bolo a okresnému súdu prikázal, aby konal bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Sťažovateľke tiež priznal finančné zadost'učinenie finančné zadost'učinenie v sume 1 200 € a právo na náhradu trov konania.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov</p>	<p>***</p>

<p>spisová značka</p>	<p>III. ÚS 140/2014</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Ján Auxt</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>24. apríla 2014</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 38 ods. 2 Listiny základných ľudských práv a slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ namietal porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), Listiny základných ľudských práv a slobôd (ďalej len „listina“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o určení neúčinnosti darovacej zmluvy prostredníctvom žaloby podanej podľa ust. § 42a a nasl. Občianskeho zákonníka o odporovateľných právnych úkonoch, ktoré začalo v roku 2006.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že vec nemožno považovať za právne ani za skutkovo zložitú, keďže okresný súd žiadne reálne dokazovanie v konaní v priebehu siedmich rokov nevykonával.</p>

	<p>2. Ústavný súd po posúdení správania sťažovateľa dospel k záveru, že sťažovateľ svojím správaním podstatne neprispel k doterajšej dĺžke konania pred okresným súdom.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní a predovšetkým poukazuje na to, že trvanie napadnutého konania od podania návrhu v decembri 2006 (viac ako sedem rokov) bez meritórneho rozhodnutia je jednoznačne neprimerané. Okresný súd síce spočiatku konal o procesných otázkach a nariadil aj pojednávanie v novembri 2007, od 5. mája 2008, keď odročil pojednávanie na neurčito pre účely doplnenia dokazovania, bol však okresný súd úplne nečinný viac ako 47 mesiacov, až do 22. marca 2012. K uvedenej nečinnosti, a teda k prietahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu súdu.</p> <p><u>Ústavný súd z uvedených dôvodov rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v predmetnom konaní porušené boli a prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietahov.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi ďalej priznal finančné zadosťučinenie v sume 1 700 € a právo na náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	III. ÚS 20/2014
sudca spravodajca	Ján Auxt
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	24. apríla 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o úpravu práva a povinností rodičov k sťažovateľke (pôvodne maloletej), ktoré začalo v roku 2007.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd nenašiel žiadne dôvody, pre ktoré by bolo možné považovať vec za právne zložitú. V danej veci ústavný súd ani nezaznamenal, že by pre rozhodnutie sporu bolo potrebné vykonať znalecké dokazovanie alebo že by išlo o vec s medzinárodným prvkom.</p> <p>2. Ústavný súd však zistil závažné skutočnosti odôvodňujúce záver, že správanie sťažovateľky, resp. jej zástupkyne (matky sťažovateľky), prispieva k predĺženiu napadnutého konania. Zo spisu okresného súdu bolo zistené, že spolu 9 pojednávaní bolo odročených aj pre neprítomnosť sťažovateľky, prípadne jej zástupkyne, čo nesvedčí o skutočnom záujme sťažovateľky dosiahnuť čo najrýchlejšie rozhodnutie vo veci. Na dĺžku konania malo vplyv i početné podávanie námietok zaujatosti sťažovateľkou voči sudcom okresného súdu, pričom tri z týchto námietok boli posúdené ako nespĺňajúce náležitosti podľa § 15a ods. 3 OSP. V konečnom dôsledku aj podanie nedôvodného návrhu na vstup sestry sťažovateľky do konania, odďaľovalo aj meritórne rozhodnutie okresného súdu vo veci, keďže okresný súd sa musí v konaní takmer nepretržite vysporadúvať najskôr s procesnými návrhmi a námietkami sťažovateľky a až následne sa môže zaoberať dokazovaním a meritórnym rozhodovaním vo veci.</p> <p>3. Tretím hodnotiacim kritériom, ktorým ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky bol postup samotného okresného súdu. Ústavný súd zistil obdobia dlhšej nečinnosti v konaní okresného súdu spolu v trvaní viac ako 21 mesiacov. Vznik zbytočných prietahov teda spôsobila predovšetkým nečinnosť okresného súdu</p>

	<p>v určitých obdobiach konania a sčasti aj neefektívnosť okresným súdom realizovaného postupu, v dôsledku ktorého zabezpečené dôkazy o osobných a príjmových pomeroch rodičov sťažovateľky plynutím času nepostačovali na vydanie meritórneho rozhodnutia, čo odôvodňovalo potrebu ich opätovného doplnenia. Takýmto spôsobom neúmerne predĺžované konanie o určenie výživného k dnes už plnoletej sťažovateľke trvá viac ako 6 rokov bez toho, aby bolo vo veci meritórne rozhodnuté.</p> <p><u>Ústavný súd z uvedených dôvodov rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v predmetnom konaní porušené boli a prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Sťažovateľke ďalej priznal aj právo na náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľke nepriznal finančné zadostučinenie z dôvodu, že svojim správaním významnou mierou prispela k vzniku zbytočných prieťahov a vyslovenie porušenia sťažovateľkou označených práv bude pre ňu dostatočnou satisfakciou.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</p>	<p>***</p>

Spracoval: JUDr. Igor Mihalik

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.